

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR EUROPOS SĄJUNGOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL TEISĖKŪROS PRIEMONIŲ SKIRTŲ JUNG TINĖS KARALYSTĖS GALIMAM IŠSTOJIMUI
IŠ EUROPOS SĄJUNGOS BE SUSITARIMO**

2019-02-13 Nr. NV-422

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Užsienio reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Vasario 13 d. Vyriausybės pasitarime apsvarstyti teisėkūros priemonių, skirtų pasirengti galimam Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (JK) išstojimui iš Europos Sąjungos (toliau - ES) be susitarimo, sąvadą (toliau - Sąvadas).

3. Dabartinė situacija. 2018 m. lapkričio 14 d. ES ir JK derybininkai pasiekė susitarimą dėl JK išstojimo iš ES, kurį 2018 m. lapkričio 25 d. patvirtino Europos Vadovų Taryba. JK Parlamentas šiam susitarimui nepritarė. Atsižvelgiant į tai, JK 2019 m. kovo 29 d. išstos iš ES ir taps trečiąja valstybe, jeigu JK neatšauks savo pareiškimo dėl išstojimo arba jeigu išstojimo derybų laikotarpis nebus pratęstas vienbalsiu Europos Vadovų Tarybos sprendimu.

4. Projekto esmė:

Užsienio reikalų ministerija, remdamasi ministerijų pateikta informacija, sudarė konsoliduotą nacionalinių teisėkūros priemonių sąvadą, kuris susideda iš trijų dalių:

- Įstatymų ir Vyriausybės nutarimų sąvado. Šioje dalyje pateiktos svarbiausios teisėkūros priemonės, dauguma kurių turi būti priimtose ir įsigalioję iki JK išstojimo iš ES, t.y. iki 2019 m. kovo 29 d.
- Ministrų įsakymų sąvado. Terminas - iki 2019 m. kovo 29 d.
- Tarptautinių sutarčių sąvadas. Terminas - po 2019 m. kovo 29 d.

Sąvade identifikuoti nacionaliniai teisės aktai, kurie turėtų būti pakeisti JK tapus trečiąja valstybe ir siekiant sušvelninti galimus JK išstojimo be susitarimo padarinius. Siūloma keisti teisės aktus, reglamentuojančius JK piliečių teisinį statusą Lietuvoje, socialines garantijas, sveikatos apsaugą, mokesčius, švietimą, profesinių kvalifikacijų pripažinimą ir kt. klausimus.

URM siūlo protokoliniu sprendimu įtvirtinti šiuos principus:

1. nustatyti vieningą pereinamąjį laikotarpį (jei tai neprieštarauja ES teisei) iki 2020 m. pabaigos ar vėlesnės datos, atsižvelgiant į galimą ES ir JK derybų termino pratęsimą, arba iki naujo teisinio ES ir JK reguliavimo;
2. siekti, kad JK išstojimas iš ES be susitarimo sukeltų kuo mažiau neigiamų pasekmių Lietuvos piliečiams bei verslo subjektams ir Lietuvoje gyvenantiems JK piliečiams bei verslo subjektams;
3. sudaryti kuo palankesnes sąlygas išsaugoti iki išstojimo dienos įgytas piliečių teises ir užtikrinti verslo subjektų veiklos tęstinumą, kiek įmanoma, išlaikant esamą teisinį reguliavimą ir JK prilyginant ES ir Europos ekonominės erdvės šalims;
4. nacionalinės kompetencijos srityse nustatyti palankesnes sąlygas JK piliečių ir verslo subjektų atžvilgiu, kartu siekiant abipusiškumo iš JK; siekti abipusiškumo principo taikymo tais atvejais, kai JK taikys palankesnes sąlygas Lietuvos piliečių ir verslo subjektų atžvilgiu;
5. tinkamai informuoti Lietuvos piliečius ir verslo subjektus apie jų teises po JK išstojimo.

Siūloma ministerijoms pavesti iki vasario 20 d., atsižvelgiant į šiuos principus patikslintą sąvadą pateikti Vyriausybės kanceliarijai ir Užsienio reikalų ministerijai, o iki 2019 m. kovo 1 d. pateikti Vyriausybei sąvade įrašytų įstatymų ir Vyriausybės nutarimų projektus. Galutinį teisėkūros priemonių sąvadą siūloma pavesti parengti Vyriausybės kanceliarijai ir pateikti jį svarstyti Vyriausybės pasitarime 2019 m. vasario 22 d. Taip pat pavesti Vyriausybės kanceliarijai koordinuoti komunikacijos JK išstojimo iš ES klausimais

plano įgyvendinimą. Sąvade nurodyti įstatymų projektai turi būti teikiami Seimui svarstyti VI (Pavasario) sesijoje skubos tvarka. Sąvadas apsvarstytas vasario 5 d. ir vasario 12 d. Vyriausybės Europos Sąjungos komisijos posėdžiuose.

5. Dalykinio vertinimo išvada. Siūlomos teisėkūros priemonės iš esmės atitinka teikime ir protokolinio sprendimo projekte įtvirtinamus principus. Sąvadą ateityje gali prireikti pildyti priklausomai nuo JK išstojimo proceso, tačiau šiuo metu jame pateikiamos teisėkūros priemonės yra būtinos, siekiant sušvelninti galimus JK išstojimo be susitarimo padarinius.

Itin svarbu užtikrinti, kad sąvade identifikuoti įstatymų ir nutarimų projektai būtų parengti ir pateikti Vyriausybei ne vėliau kaip iki 2019 m. kovo 1 d., o įstatymų projektai teikiami skubos tvarka svarstyti Seimo pavasario sesijoje, siekiant užtikrinti jų priėmimą iki 2019 m. kovo 29 d. Todėl:

- siūlytina Sąvadui iš esmės pritarti vasario 13 d. Vyriausybės pasitarime;
- atskirais punktais apibrėžti poreikį taikyti kuo palankesnes sąlygas JK piliečiams ir užtikrinti kuo palankesnę mokestinę aplinką verslo subjektams, - protokolinio sprendimo punktus 2.3 ir 2.4 išdėstant sekančiai:

„2.3. turi būti sudaromos kuo palankesnės sąlygos išsaugoti iki išstojimo dienos įgytas piliečių teises ir numatytas palankus reglamentavimas po JK išstojimo iš ES atvykstantiems į Lietuvą JK piliečiams, siekiant JK prilyginti ES ir Europos ekonominės erdvės šalims;

2.4. Užtikrinti mokestinės aplinkos verslo subjektams tęstinumą, kiek įmanoma, išlaikant esamą nacionalinį teisinį reguliavimą ir JK prilyginant ES ir Europos ekonominės erdvės šalims;“

- tikslinti ministerijų ir LRVK veiksmus dėl teisėkūros priemonių įgyvendinimo ir koordinavimo ir atitinkamai išdėstyti Vyriausybės pasitarimo protokolo projekto 3 ir 4 punktus sekančiai:

„3. Iš esmės pritarti Teisėkūros priemonių sąvadui;

4. Pavesti:

4.1. Ministerijoms ne vėliau kaip 2019 m. kovo 1 d. pateikti Vyriausybei įstatymų ir Vyriausybės nutarimų, įrašytų į Teisėkūros priemonių sąvadą, projektus;

4.2. Užsienio reikalų ministerijai kartu su Vyriausybės kanceliarija koordinuoti teisėkūros priemonių plano įgyvendinimą ir apie pažangą informuoti Vyriausybę;

4.3. Vyriausybės kanceliarijai koordinuoti komunikacijos JK išstojimo iš ES klausimais plano parengimą ir įgyvendinimą.“

Pridedamas LRVK siūlomas Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektas.

Tarptautinių santykių ir ES grupės vyresnysis patarėjas

Andrius Grikienis

Tarptautinių santykių ir ES grupės patarėja

Rasa Tamošiūnienė

